

ČETVRTI POLJOPRIVREDNI FORUM

HRANA ZA EVROPU

KAKO REALIZOVATI STRATEGIJU POLJOPRIVREDE
I RURALNOG RAZVOJA SRBIJE 2014-2024?

Subotica, 22-23. oktobar 2014.

ЕКОНОМСКИ ИНСТИТУТ
ECONOMICS INSTITUTE

1947

Друштво аграрних економиста Србије
Serbian Association of Agricultural Economists

PANEL 3: EVROPSKI FONDOVI I FONDOVI MEĐUNARODNIH ORGANIZACIJA

Tema izlaganja: Podrška razvoju privatnog sektora

Darko Đurović, rukovodilac Programa razvoja privatnog sektora

Ekonomski institut, Ulica kralja Milana 16, 11000 Beograd, Srbija, E mail: poljoprivredniforum@ecinst.org.rs
Društvo agrarnih ekonomista Srbije, www.daes.org.rs, E mail: milsevar@eunet.rs

Podrška razvoju privatnog sektora

- Program razvoja privatnog sektora (PSD) finansira Švajcarska Vlada preko Švajcarske agencije za razvoj i saradnju, a realizuje ga Regionalna razvojna agencija Zlatibor iz Užica. Program teži unapređenju mogućnosti za povećanje prihoda i zapošljavanja u Zlatiborskom, Moravičkom, Raškom i Kolubarskom okrugu.
- Strategija se zasniva na stimulanju tržišnih učesnika da prepoznaju i iskoriste šanse za rast i razvoj u sektorima turizma i tradicionalnih proizvoda.
- Namera je da se na ovaj način povećaju zapošljavanje i prihodi radnika, posebno mladih i žena, i privatnog sektora u jugozapadnoj Srbiji, te da se model rasta iz ove teritorije prekopira na celu Srbiju.
- Druga faza Programa je otpočela u julu 2013. a završava se u maju 2017. godine.

- Uz podršku partnera, PSD planira da **do maja 2017.** godine doprinese:
- kreiranju **160.000 dodatnih noćenja domaćih i 20.000 dodatnih noćenja stranih turista**
- kreiranju **11 miliona CHF dodatnog profita** od strane 1.600 MSP, domaćinstava ili zaposlenih
- stvaranju **1.000 dodatnih radnih mesta** sa punim radnim vremenom

Nacionalni mandat, regionalni fokus

Da bi stanovnici i privreda Srbije imali što veću korist od programa, PSD saraduje sa brojnim partnerima, kao što su: Nacionalna služba za zapošljavanje, Ministarstvo trgovine, turizma i telekomunikacija, turističke organizacije, Skijališta Srbije, asocijacije privatnog sektora, hoteli, turističke agencije i tur operateri, poljoprivredne stručne i savetodavne službe i učesnici u lancu vrednosti tradicionalnih proizvoda.

Pristup razvoju privatnog sektora

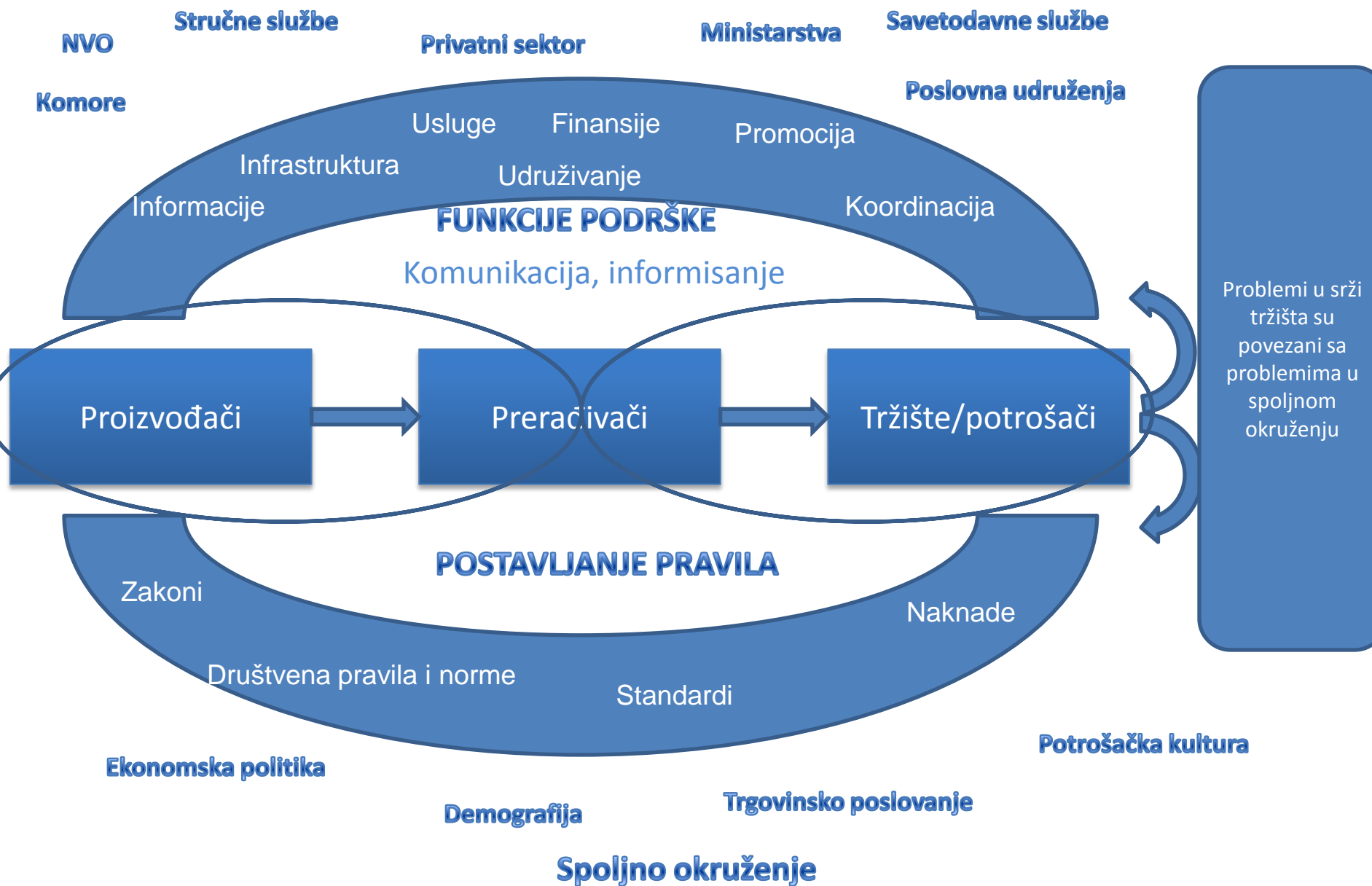
PSD polazi od činjenice da na tržištu postoje ograničenja koja onemogućavaju dalji rast prihoda i zaposlenosti.

Svoje intervencije zasniva na izučavanju lanca vrednosti i uočavanju slabih karika koje su često oslabljene zbog nedostatka funkcija podrške (savetodavna podrška, finansije, obuke i sl.) i neadekvatnim normativnim rešenjima (ograničavajuća zakonska rešenja, nedostatak adekvatnih pravilnika, zastarele poslovne navike i td).

Ovo se manifestuje u nedostatku komunikacije, neinformisanosti, nepostojanju određenih usluga što u velikoj meri sprečava pristup tržištu i ekonomskim aktivnostima velikom broju ljudi, posebno u ruralnim područjima.

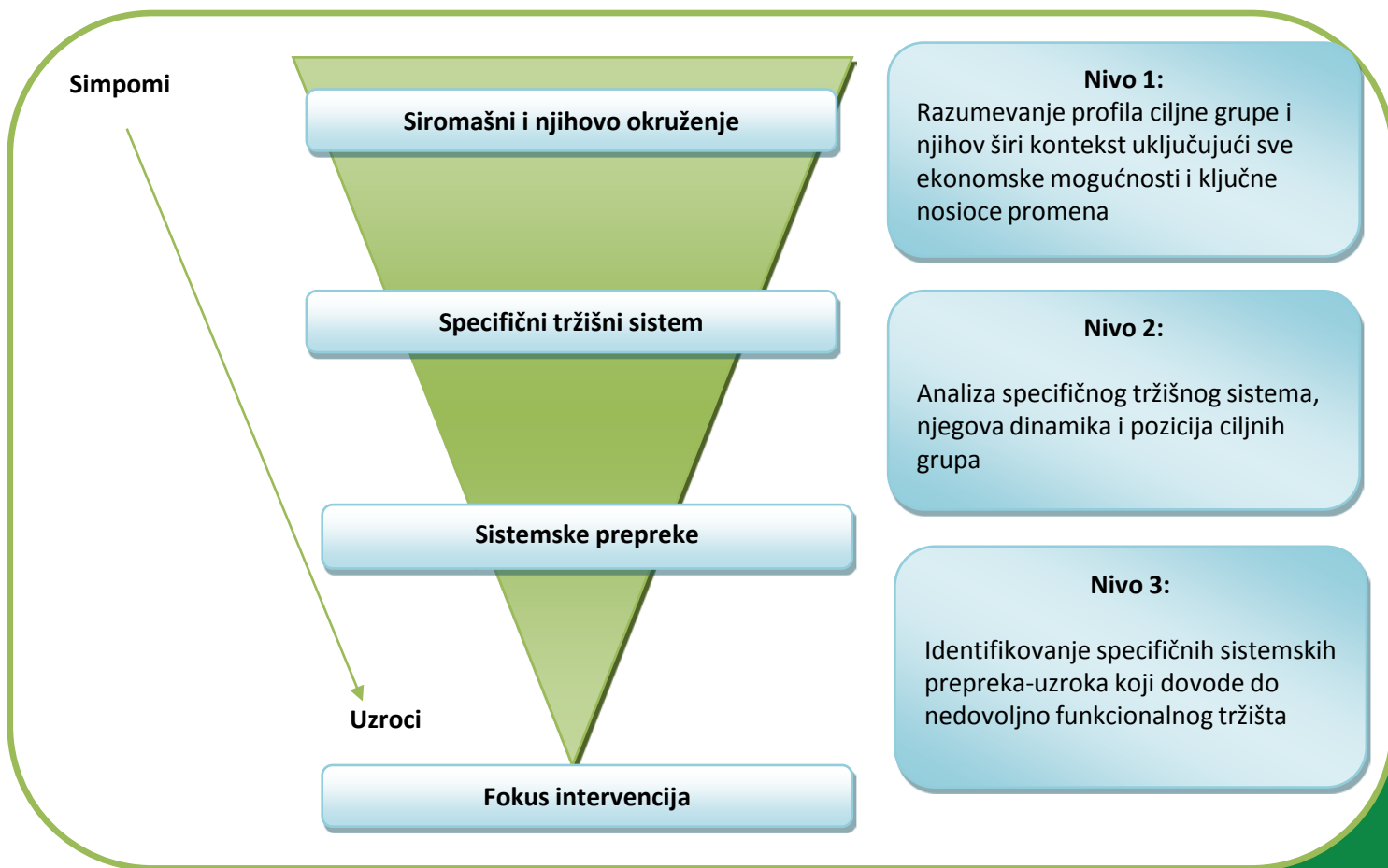

Tržišni igrači

Razumevanje tržišnog sistema

PSD teži sistemskoj promeni

Tradicionalni pristup

Koje probleme ljudi imaju?

Kako ja/mi možemo da pomognemo?

Razvojni pristup

Koje probleme ljudi imaju?

Zašto poslovno okruženje ne pruža rešenje?

... Zašto tržišni sistem ne uključuje siromašne?

Ko radi, a ko plaća?

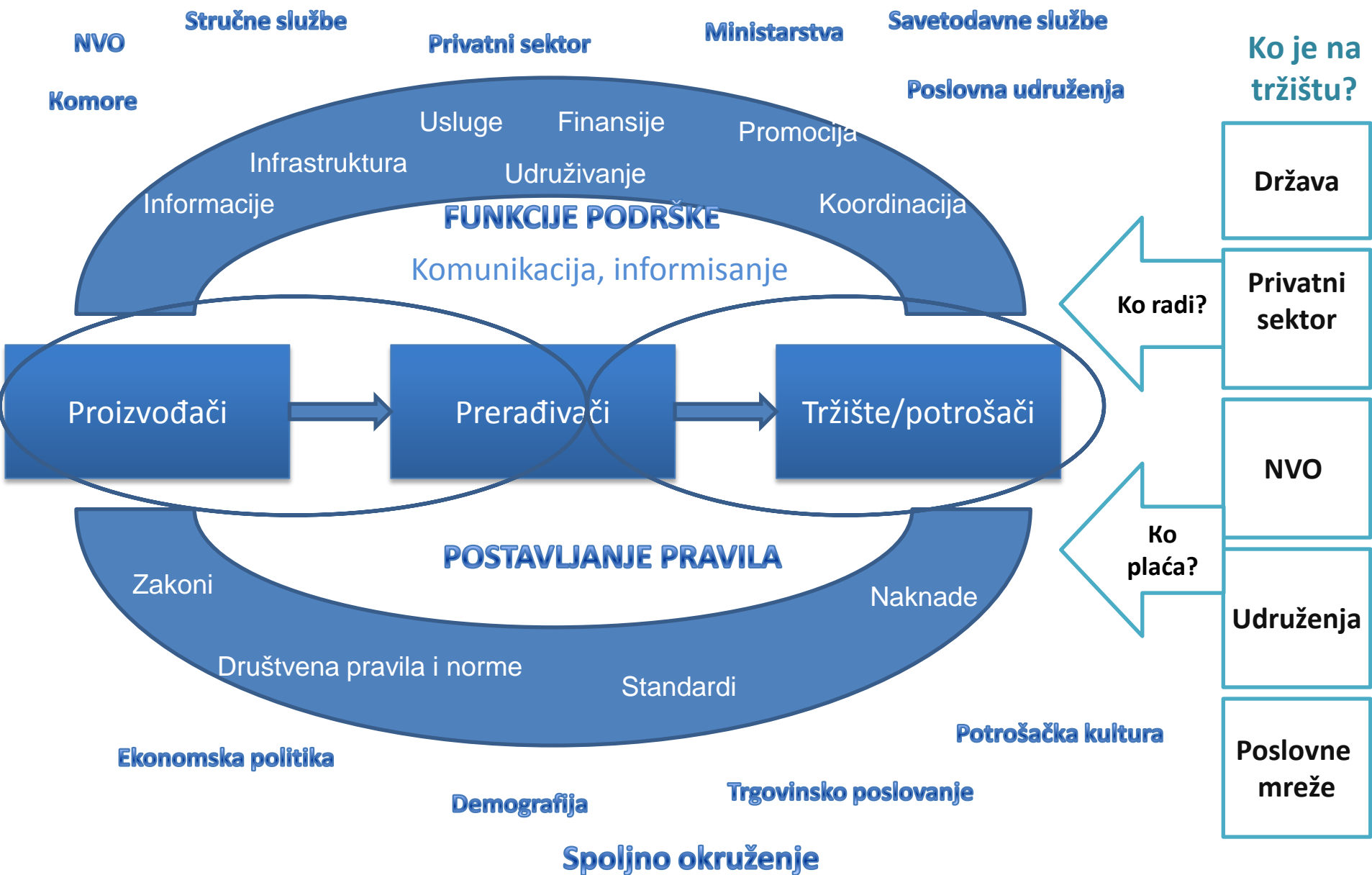
Ovo je pitanje na koje bi odgovor trebalo da pokaže odnos između ponude i tražnje, odnosno da pomogne da se utvrdi gde postoji i kolika je nezadovoljena tražnja i kakav bi poslovni model trebalo uspostaviti kako bi ponuda mogla da odgovori na tražnju.

Često se kao razlog zbog kojeg tržišni segmenti ne funkcionišu navodi nedostatak finansija. Ipak, praksa pokazuje da je prepreka najčešće u neadekvatnim odnosima između tržišnih subjekata tj. nejasno definisanim ulogama šta bi ko trebalo da radi, odnosno finansira.

Kako bi otklonio ove prepreke, PSD analizira trenutno stanje i u partnerstvu sa predstavnicima privatnog i javnog sektora podržava uspostavljanje novog poslovnog modela koji bi mogao podstaći rast i razvoj.

Tržišni igrači

Kako to funkcioniše u praksi

U oblasti poljoprivrede i tradicionalnih proizvoda, PSD trenutno interveniše u sektorima mlekarstva, medarstva i voćarstva.

Osiguranje kvaliteta tradicionalnih mlečnih proizvoda

Problem mlekara je širok varijetet u kvalitetu sirovine kao i ukupan nizak kvalitet mleka, u proseku. Ovo sprečava mlekare da proizvedu visokokvalitetan proizvod koje traži sve zahtevnije tržište, ali i nepravedno tretiranje proizvođača koji sirovinu naplaćuju po ostvarenoj količini.

Uspostavljanje modela plaćanja po kvalitetu koje za cilj ima da stimuliše „lošije“ proizvođače da unaprede kvalitet mleka i time zarade više novca.

Uvedena je funkcija savetodavne podrške u mlekaru. PSD finansirao uvođenje novog modela, mlekara preuzela ulogu daljeg finansiranja savetodavne podrške.

Uspostavljanjem nezavisne laboratorije , a predstavlja podršku mlekarskom sektoru da se uskladi sa nastupajućim zakonskim rešenjima i obezbedi svoj opstanak.

Unapređenje medarstva

Uočena je visoka tražnja za medom, prvenstveno sa ino tržišta, ali na domaćem tržištu ne postoji dovoljna količina meda.

Stimulisanje prerađivača meda da podstaknu mlade nezaposlene ljude da počnu da se bave medarstvom.

Podrška u nabavci košnica i rojeva i uspostavljanju funkcije permanentne edukacije i mentorstva pčelarima početnicima i amaterima.

Unapređenje voćarstva u domenu proizvodnje rakija

Visoka tražnja destilerija za mekom rakijom. Trenutna zakonska regulativa isključuje iz lanca vrednosti veliki broj seoskih domaćinstava koja imaju potencijal da proizvode meku rakiju.

Zagovaranje za izmenu zakonske regulative kako bi se malim proizvođačima omogućio plasman na tržištu. Cilj je da se omogući malim proizvođačima da proizvedu i plasiraju meku rakiju destilerijama čime će ostvariti dodatne prihode koji su ekvivalentni minimalnoj godišnjoj zaradi, odnosno jednom radnom mestu.

ČETVRTI POLJOPRIVREDNI FORUM

HRANA ZA EVROPU

KAKO REALIZOVATI STRATEGIJU POLJOPRIVREDE
I RURALNOG RAZVOJA SRBIJE 2014-2024?

Subotica, 22-23. oktobar 2014.

ЕКОНОМСКИ ИНСТИТУТ
ECONOMICS INSTITUTE

1947

Друштво аграрних економиста Србије
Serbian Association of Agricultural Economists

HVALA NA PAŽNJI!

Ekonomski institut, Ulica kralja Milana 16, 11000 Beograd, Srbija, E mail: poljoprivredniforum@ecinst.org.rs
Društvo agrarnih ekonomista Srbije, www.daes.org.rs, E mail: milsevar@eunet.rs